

V L A A M S   P A R L E M E N T

Zitting 1997-1998

5 maart 1998

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR BINNENLANDSE AANGELEGENHEDEN, STADSVERNIEUWING EN HUISVESTING

Interpellatie van de heer Francis Vermeiren tot de heer Leo Peeters, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Stedelijk Beleid en Huisvesting, over de uitvoering van het Sint-Michielsakkoord wat de regionalisering van de gemeente- en provinciewet betreft en de bestuursrelatie tussen de Vlaamse overheid en de gemeenten

Met redenen omklede motie

Interpellatie van de heer Etienne Van Vaerenbergh tot de heer Leo Peeters, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Stedelijk Beleid en Huisvesting, over de noodzaak om de beperking van de jaarlijkse indexerings van het Gemeentefonds te behouden nu de Vlaamse begroting geen tekort meer vertoont

Met redenen omklede motie

Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Stadsvernieuwing en Huisvesting

Donderdag 5 maart 1998

VOORZITTER : De heer Georges Cardoen

– *De interpellatie wordt gehouden om 10.20 uur.*

Interpellatie van de heer Francis Vermeiren tot de heer Leo Peeters, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Stedelijk Beleid en Huisvesting, over de uitvoering van het Sint-Michielsakkoord wat de regionalisering van de gemeente- en provinciewet betreft en de bestuursrelatie tussen de Vlaamse overheid en de gemeenten

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Vermeiren tot de heer Peeters, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Stedelijk Beleid en Huisvesting, over de uitvoering van het Sint-Michielsakkoord wat de regionalisering van de gemeente- en provinciewet betreft en de bestuursrelatie tussen de Vlaamse overheid en de gemeenten.

De heer Vermeiren heeft het woord.

De heer Francis Vermeiren : Collega's, normaal gezien vond hier eerst een interpellatie plaats van de heer Van Vaerenbergh, maar de heer Van Vaerenbergh moest aanwezig zijn bij de bespreking van een belangenconflict. Dagelijks worden we wakker met radioberichten over belangenconflicten of communautaire problemen. De burgers lijden daaronder, maar dat is niet het enige : zij lijden meer onder wat zij ontberen en onder wat de overheid beter zou kunnen doen.

De jongste dagen gingen er stemmen op voor een interne Vlaamse staatsvorming die de bevoegdheden tussen de Vlaamse overheid en de Vlaamse gemeenten zou herverdelen. Dit probleem komt reeds vele jaren aan bod. Het maakt het voorwerp uit van vele geschriften en stellingen van onder meer de Vlaamse Vereniging van Steden en Gemeenten.

Het grote struikelblok daarbij is de impasse rond de regionalisering van de gemeente- en provinciewet. Het bewuste artikel 162 van de Grondwet is momenteel voor herziening vatbaar. Tot dusver werd hieraan niet het minste gevolg gegeven. Dit verwondert mij. Deze niet uitgevoerde afspraak is de reden dat de deelstaten vooralsnog niet de bevoegdheden hebben verkregen om een eigen gemeentebeleid te voeren.

Ik kom graag terug op de nota van 25 april 1996 van de minister-president in verband met de regionalisering van de gemeente- en provinciewet. Hierin werd gezegd dat het de uitdrukkelijke politieke bedoeling van het Sint-Michielsakkoord was om deze regionalisering zonder uitstel door te voeren. Ik herinner me nog dat dit met veel tromgeroffel werd aangekondigd. Er werd stoer op de borst geklopt. Iedereen zou verstedeld staan van het resultaat, maar we wachten nog altijd. Blijkbaar ontbreekt het aan politieke wil om dit te realiseren. In het akkoord was overigens ingeschreven dat er onverwijld onderhandelingen zouden beginnen tussen het federale en het regionale niveau om het lichten van deze optie voor te bereiden.

Wat schort er ? Waarom doet deze regering niet wat ze op 25 april 1996 met groot tromgeroffel heeft aangekondigd ? Waarom durft men deze discussie niet aan te vatten ? Beletten de Franstalige partijen het begin van de uitvoering ?

Mijnheer de minister, u positioneert zich sterk in de faciliteitenkwestie, waarvoor u onze steun hebt. Er wordt echter met geen woord gerept over het fundamentele principe dat het binnenlandse bestuur aan de deelstaten toebehoort, zoals trouwens in alle gefederaliseerde staten het geval is. Het CBO-advies is zeer duidelijk : 'Het realiseren van een ordentelijke binnenlandse organisatie van de deelstaat Vlaanderen is onmogelijk. De belangrijkste sleutels bevinden zich op federaal niveau.'

Vermeiren

Mijnheer de minister, indien dit te maken heeft met onwil – uit welke hoek dan ook – zegt het ons dan, zodat we weten welke initiatieven we kunnen nemen. Men kan dan politiek kleur bekennen. De kiezers kunnen dan oordelen wie er in gebreke blijft, en waarom er niets gebeurt. Vijf jaar na het afsluiten van de Sint-Michielsakkoorden, in een pre-electoraal jaar, heeft iedereen recht op duidelijkheid. De aangekondigde werkgroep zag nooit het levenslicht. Wat heeft de Vlaamse regering sinds 1993 gedaan om deze voor Vlaanderen zo belangrijke bevoegdheid af te dwingen ?

Mijnheer de minister, ik mag redelijkerwijze aannemen dat u in een goede verstandhouding leeft met uw federale collega, tevens vice-premier. Of is dat juist het probleem ? Wil de vice-premier, uw collega en partijgenoot, dit misschien niet ? Ligt hij dwars ? Men zou kunnen verwachten dat de contacten tussen twee bevriende ministers stimulerend werken, maar ik heb de indruk dat het tegenovergestelde waar is. Is er dan een clan Vande Lanotte en een clan Peeters ? Zwijgt minister Peeters op vraag van minister Vande Lanotte ? Ik hoop van niet, want dat zou nog veel erger zijn. Deze houding past misschien wel bij minister Vande Lanotte, maar niet bij een Vlaamse minister. We moeten nagaan waarom er niets gebeurt, wie de schuldige is en waarom de Vlaamse regering niet reageert.

In het Sint-Michielsakkoord vinden we ook een passage over de gemeentepolitie, waarin staat dat werd gekozen voor een eenheid in het politiebeleid met behoud van het gemeentelijk karakter van de gemeentepolitie. Dit probleem is brandend actueel, gelet op de beslissing van de ministerraad van 18 februari jongstleden over de reorganisatie van de politie. Welk standpunt neemt de Vlaamse regering in ? In de notulen van de regeringsbeslissing valt immers te lezen dat een procedure zal worden opgezet om de gewesten te betrekken bij de voorontwerpen van wet over de politiehervorming. Deze terminologie wordt vaak gebruikt, maar in de praktijk stelt dat niet veel voor.

Heel de problematiek is des te pertinenter omdat het Vlaams Parlement sinds lang met lede ogen moet aanzien dat de federale overheid ingrijpt in materies die reeds gerealiseerd moesten zijn. Dat is met name zo in het dagelijks bestuur van de gemeenten. Iedereen met ervaring in de politiek en het besturen van een gemeente, zal dit bevestigen. De betutteling inzake de gemeentewet moet verminderen. Ik denk aan het gemeentelijk referendum, de problematiek van de lonen van de burge-

meesters en de schepenen, enzovoort. Niemand betwist dat. Mijnheer de minister, u betwist dat ook niet. U werkt eraan of probeert eraan te werken. Ik geloof niet dat u niet wil, maar wel dat u niet mag.

Intussen ontstaan tal van conflicthaarden tussen Vlaamse gemeenten en Vlaamse overheid. Ten eerste zijn de lokale besturen algemeen misnoegd over de verhouding met de overheid die betuttelend optreedt. Ten tweede staan de lokale besturen al jaren aan de klaagmuur omwille van het gebrek aan voldoende middelen. De meest gehoorde kritiek is dat de overheid wel de krijtlijnen voor het beleid uitstippelt, maar dat de gemeenten met hun beperkte middelen moeten instaan voor de negatieve implicaties. Ze worden in feite gedegradeerd tot onderaannemer van de hogere overheid.

Iedereen met enige ervaring kon gedurende de laatste twintig jaar vaststellen dat de ene minister vlugger, actiever en dynamischer is dan de andere, en dat de ene minister meer initiatieven neemt dan de andere. Daar kregen we gisteren nog een voorbeeld van in het parlement : ik heb er allusie op gemaakt en wil daar nu niet op terugkomen. In het parlement is het ook vaak zo dat de ene minister een initiatief moet nemen omdat de andere er een neemt. Daar zijn de gemeenten vaak het slachtoffer van. Zij moeten het realiseren en controleren. Zij moeten het ook betalen, terwijl ze er het geld niet voor hebben.

Mijnheer de minister, dat is niet alleen bij u zo. Het is al twintig jaar zo. Misschien moeten we eens nagaan wat die twintig jaar hebben opgeleverd voor de gemeenten en de burger. Ik zou wel eens een inventaris willen zien van alle organisaties, verplichtingen en zaken waarop men moet inspelen, van de te volgen richtlijnen en te creëren administraties. Ik zou willen weten of de burger daar iets van aan den lijve heeft ondervonden, en of hij er beter van is geworden.

Mijnheer de minister, ik schrok toen ik de uitspraak hoorde van uw partijvoorzitter op de studiedag van de socialistische mandatarissen te Wemmel. Mijn vrienden van de SP waren daar, waren er zelf niet goed van en zijn het me komen zeggen. Ze vroegen me om dit eens uit te leggen. Ze waardeerden hun voorzitter die hen door zijn kunst om zich aan de mensen verstaanbaar te maken, veel diensten heeft bewezen. Het siert de heer Tobback dat hij zichzelf kan verkopen. Het pleidooi van de heer Tobback voor de verhoging van het Gemeentefonds was evenwel bijzonder relevant. De gemeenten verwachten reeds lang een innoverend beleid inzake het Gemeente- en Investeringsfonds. Vooral

Vermeiren

de armere gemeenten, die over te weinig middelen beschikken om te investeren, zijn thans de dupe van de huidige regeling.

Het lijkt ons belangrijk dat de gemeenten volledig autonoom kunnen bepalen waaraan de uit de klassieke subsidiëringskanalen verworven inkomsten kunnen worden besteed. Wij pleiten er dan ook voor om de huidige dotaties uit de fondsen te herbeschikken en ze onder te brengen in een algemeenheid van middelen waarover de gemeenten dan vrij kunnen beschikken. Een dergelijke werkwijze lijkt toch de grootste garantie voor de lokale autonomie en dat zegt de heer Tobback trouwens ook. Het kan toch niet dat men verantwoording moet afleggen voor de besteding van elke frank die men krijgt.

Kan de minister mij zeggen of er reeds werd begonnen met het inventariseren van de problematiek met betrekking tot fondsen ? Werd reeds in kaart gebracht wie wat krijgt en via welke kanalen ? Velen zullen immers sterk verbaasd zijn als ze die kaart in hand zullen krijgen. Ze zullen misschien zelfs even hun neus optrekken. Me dunkt dat deze inventarisering essentieel is indien men wil afstappen van de huidige ondoorzichtigheid.

Terecht klaagt de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten de toenemende regeldrift alsmede de overbetutteling van de Vlaamse overheid aan. Zo moeten gemeenten met betrekking tot de SIF-fondsen zware intellectuele en materiële inspanningen leveren om uiteindelijk te krijgen waar ze recht op hebben. Daar heeft de heer Van der Poorten het ook al over gehad. Dit gaat van het aanwerven van personeel dat belast is met het opstellen en opvolgen van het gemeentelijk SIF-beleid, over het houden van vele vergaderingen met de dito stuurgroep en het invullen van bergen paperassen, tot het opbrengen van veel geduld bij het wachten op de goedkeuring van de beleidsplannen. Het ware toch wenselijk dat terzake een doelmatigheidsanalyse zou worden verricht.

Een gelijkaardig gebrek aan soepelheid manifesteert zich bij de goedkeuring van de personeelskaders. Blijkbaar onder druk van vooral de syndicaten schreef de minister plotseling dat we ons niet te veel moesten opjagen over het personeelsstatuut. Er werd ons gevraagd dat wat op de lange baan te schuiven omdat het toch nog niet afgerond was. Dat was verwonderlijk, maar ik zal ook niet verhullen dat ik niet echt ongelukkig was. Ik herinner mij

nog goed hoe minister Kelchtermans een jaar of vijf geleden het initiatief bekendmaakte en onmiddellijk links en rechts werd aangevallen. Mijn herinnering is nog zo levendig omdat ik de dag erop in de Salon Georges in Leuven een toelichting bijwoonde van dit dossier door zijn kabinetschef. De kabinetschef meldde de stadssecretaris van Antwerpen toen dat hij zich daar niet te veel zorgen om moest maken, want dat het voor Antwerpen toch niet zou worden toegepast. We hebben toen al gezegd dat we op een fout spoor zaten. Nu, bijna zes jaar later, beweert de huidige minister dat we ons niet moeten haasten, omdat het onderdeel personeelsevaluatie nog niet is afgerond. De grote leider uit Leuven is misschien een beetje te vlug geweest : ook dat is een waarheid als een koe.

Voor de kleinere gemeenten ondervinden de meeste moeilijkheden. In die gemeenten staat meestal toegewijd en polyvalent personeel ten dienste van de burger. Het personeel vervult er ook al jarenlang een ombudsfunctie. Het toezicht op de krachtlijnen verwekt er veel ergernis. Voor de invulling van de personeelsformaties moet dan ook de nodige soepelheid worden gehanteerd. De besturen moeten ook voldoende ruimte krijgen om hun personeelsformatie zelf in te vullen, zonder dat de toezichthoudende overheid zich bekommert om de opportuniteit van bepaalde betrekkingen. De beperking van het toezicht op de financiële haalbaarheid van de personeelsformaties is dan ook een terechte eis van de gemeenten.

Ten slotte heb ik nog een vraag over het elektronisch stemmen. De verkiezingen naderen, en heel wat gemeenten zijn ingegaan op het voorstel om te investeren in elektronische stemapparatuur. Bij de volgende stembusgang zouden ongeveer 1,4 miljoen kiezers meer dan vroeger elektronisch kunnen stemmen. Langs Waalse zijde vertoont men nauwelijks interesse voor dit aanbod. Door het toekennen van een subsidie heeft de Vlaamse regering een ernstige inspanning geleverd, die ook het federale niveau ten goede komt. De organisatie van de verkiezingen behoort echter nog steeds uitsluitend tot de taken van het federale departement van Binnenlandse Zaken. Samen met een aantal collega's stel ik vast dat daar iets schort. U hebt geld gegeven voor stemautomaten, maar wat geeft de federale overheid in de plaats ?

Mijnheer de minister, ik heb een aantal concrete vragen. Ten eerste, welke stappen heeft de Vlaamse regering bij de federale overheid gezet om uitvoering te geven aan de regionalisering van de gemeente- en provinciewet, dat in het Sint-Michielsakkoord vervat is ? Ten tweede, hebt u de

Vermeiren

intentie om voor de gemeenten de loodzware procedure met betrekking tot het SIF-fonds te versoepelen ? Ten derde, bent u van oordeel dat het strenge goedkeuringstoezicht op de personeelsformaties voor gemeenten die een sluitende meerjarenplanning voorleggen, moet worden gehandhaafd ? Ik denk hierbij onder meer aan het recente geval in Gent. Ten vierde, kunt u zich scharen achter de belangrijke idee om de gemeentelijke dotaties uit het Gemeentefonds en het Investeringsfonds te herschikken, en te voorzien in algemene middelen ? Voor de gemeenten zou dat de beste garantie zijn voor hun lokale autonomie.

De voorzitter : Minister Peeters heeft het woord.

Minister Leo Peeters : Mijnheer de voorzitter, collega's, de heer Vermeiren heeft een vraag gesteld over het dossier van de regionalisering van de gemeente- en provinciewet. Mijnheer de voorzitter, de commissie voor Staatshervorming van het Vlaams Parlement maakt daarvan een algemeen overzicht en voert een algemene discussie over deze problematiek. Dat was het eerste punt op de agenda van die commissie. Daarvan bestaat een uitvoerig verslag, waarin de stand van zaken is terug te vinden. Dit verslag zal van groot belang zijn wanneer die commissie – zoals afgesproken – overgaat tot de afronding van haar werkzaamheden. Zo werkt dit parlement. Mijnheer Vermeiren, u richt uw interpellatie tot de verkeerde persoon.

Wij zijn in elk geval vragende partij voor een regionalisering. Mijnheer Van Vaerenbergh heeft hierover al drie of vier interpellaties gehouden, waarop ik mijn standpunt altijd duidelijk heb laten kennen.

De meest geschikte weg om een regionalisering te bereiken, is om daar bij de andere niveaus op aan te dringen. Ik doe dat overal waar mogelijk, onder meer op de interministeriële conferenties over binnenlandse zaken en stedelijk beleid. Ik breng dit onderwerp telkens opnieuw naar voren. Dit gebeurt ook naar aanleiding van de behandeling van verschillende concrete dossiers. U hebt een zinspeling gemaakt op een aantal dossiers zoals dat van de politie. Als deze dossiers ter sprake komen op de interministeriële conferentie, wordt dat aspect dus ook besproken. Ook de minister-president levert hiervoor de nodige inspanningen. Hij nam verschillende initiatieven en heeft de coördinatie namens de Vlaamse regering op zich genomen. Er worden immers ook contacten gelegd met de andere gemeenschappen en gewesten, en met

de federale overheid. Volgens mij doet Vlaanderen het nodige op dit vlak.

Over de vele initiatieven die we hebben genomen, liggen vele brieven en alle notulen ter beschikking. We willen geen geheimdoenerij. We hebben een heel duidelijk standpunt ingenomen en zijn vragende partij voor de realisatie, wat voor een coherent beleid immers een absolute noodzaak is. Het is aangewezen dat we hier met zijn allen, ieder op zijn eigen terrein en binnen zijn eigen groep, op aandringen.

U stelde ook een vraag over de SIF-dossiers en de rigide procedure die werd opgezet. Ik dacht dat we hierover reeds eensluitende standpunten hadden bereikt. Ik ben steeds heel open geweest in de commissie. Ik heb u verteld dat de regering een eerste evaluatie over het Sociaal Impulsfonds wil krijgen. We hebben hiertoe een discussienota voorgelegd aan de betrokken instanties. Ik heb deze nota ook ter beschikking gesteld van alle commissieleden, zodat u perfect kunt volgen waarover wordt gepraat, wat het onderwerp van de discussie zal vormen, en waarover de evaluatie zal gaan.

U mag verwachten dat de regering tijdens de volgende maanden een uitspraak zal doen. We hebben immers vastgelegd dat het evaluatierapport in de maand maart moet worden klaargestoomd. Daarna kan het in de regering worden besproken. Het lijkt me een goed idee dat het parlement achteraf kennis kan nemen van wat in dit rapport werd vermeld.

U had het over een moeilijke procedure, maar volgens mij is het eerder een vrij eenvoudige procedure. Er kan met een meerjarenplan worden gewerkt, waardoor voor een langere periode duidelijk wordt over welke middelen men beschikt. Het decretaal vastleggen van de middelen in een meerjarenplan kan slechts in heel weinig dossiers worden gerealiseerd.

Ik neem aan dat de realisatie voor sommige gemeenten moeilijker zal zijn dan voor andere. De gemeenten die het moeilijk hebben hielden zich waarschijnlijk minder bezig met preventief beleid, kansarmoede en leefbaarheid. We wilden ze aanmoedigen om een poging te doen om ook deze problemen te benaderen. Voor ons is het heel belangrijk dat niet enkel grote steden zich hiervoor inzetten, maar dat we dit ook kunnen opleggen aan middelgrote en kleine gemeenten. Ook deze gemeenten moeten deel kunnen uitmaken van het bewustwordingsproces. Elke gemeente kan immers worden geconfronteerd met een aantal van deze

Peeters

problemen op haar grondgebied. We hebben iedereen dus gevraagd een eerste inspanning te doen om over deze beleidsvisie mee na te denken. Dit vormt inderdaad een nieuw beleidsproces en zal ook deel uitmaken van de evaluatie.

U stelde ook een vraag over de personeelsformaties en sprak over een loodzwaar toezicht op het personeel. In 1993 werd een sectoraal akkoord gesloten waarin de krachtlijnen van zo een personeelsbeleid werden vastgelegd. Minister Kelchtermans had een aantal voorwaarden verbonden aan deze krachtlijnen. Het eerste uitgangspunt was dat een algemeen kader moest worden afgesproken. Een erg belangrijke voorwaarde daarbij was dat de overstap naar de personeelsformatie financieel haalbaar moest zijn en eerst moest worden getoetst.

Zijn tweede uitgangspunt was het bereiken van enige uniformiteit tussen de gemeentebesturen. Er was een wildgroei aan allerhande premies, die hij via dit akkoord heeft willen afschaffen. Hij wilde alles bundelen in één algemene weddeschaal. Hiermee zou steeds een gunstiger resultaat worden bereikt dan met alle toekenningen uit het verleden. In het sectoraal akkoord werden voor elk personeelslid de verworven rechten bedongen.

Minister Kelchtermans had nog een belangrijke bekommernis, die we ook in de toekomst voor ogen moeten blijven houden. Hij stelde dat de loonvoorwaarden, uitkeringen en vergoedingen van het personeel in de verschillende gemeenten niet ver uit elkaar mogen groeien. Er is een aantal gemeenten die het financieel veel makkelijker heeft dan het gemiddelde, en andere die het veel moeilijker heeft. Indien men iedere gemeente laat begaan, zou dit tot de toestand kunnen leiden dat de ene gemeente veel hogere lonen uitbetaalt dan andere. Zo een onderscheid moet worden vermeden. Dit waren de uitgangspunten van de krachtlijnen van minister Kelchtermans.

Vrij veel gemeenten werken reeds volgens deze krachtlijnen. Alles komt vrij goed op gang. We voeren ook nieuwe sectorale onderhandelingen en we hopen dat we een even goed resultaat zullen bereiken als het vorige. In de nieuwe akkoorden zullen we in een aantal aanpassingen voorzien, die we niet via de krachtlijnen konden verwezenlijken. We willen daar aan een aantal bekommernissen tegemoetkomen, maar ik blijf erbij dat ik wil werken binnen de krachtlijnen die minister Kelchtermans heeft uitgetekend.

U zegt dat we groot belang hebben bij een beleid dat gedeeltelijk kan worden doorgetrokken. Het is inderdaad essentieel dat wanneer we een nieuwe minister krijgen, hij niet onmiddellijk op de helling zet wat zijn voorganger heeft gedaan. Hij moet proberen zich in te werken. Anderzijds moet hij een aantal dingen opnemen die terecht als opmerkingen zijn gegroeid na een bepaalde periode. Vervolgens kan men beslissen om bij een volgend sectoraal akkoord een aantal bijstellingen door te voeren.

Mijn uitgangspunt is duidelijk : deze krachtlijnen moeten worden gerespecteerd, mits de nodige aanpassingen op het gepaste moment. Iedereen moet zich daarop richten. Soms wordt men dan geconfronteerd met vernietigingsbesluiten of schorsingsbesluiten die niet in overeenstemming zijn met deze krachtlijnen. Dat is nu eenmaal het lot van de toezichthoudende overheid. Men moet erop toezien dat de grote lijnen worden gerespecteerd. Als men terzake een aantal vaststellingen doet, dan is men verplicht om daartegen op te treden. In de meeste gevallen zijn verdere gesprekken veeleer aangewezen dan de juridische stappen die men soms wil ondernemen.

Wat uw laatste vraag over het Gemeentefonds betreft, merk ik dat u niet alleen veel contacten hebt met mijn partijgenoten in uw gemeente, maar dat u ook zeer nauwkeurig leest en hoort wat mijn partijvoorzitter zegt en denkt.

De heer Francis Vermeiren : Het is soms verwonderlijk uw gedachtegang te blijven volgen.

Minister Leo Peeters : Dat was net de bedenking die ik wilde maken. Als het zo voortgaat, kunnen we van de heer Vermeiren nog tal van interpellaties verwachten.

Wat het Gemeentefonds betreft, meen ik dat deze problematiek niet alleen door de heer Tobback is aangebracht. Tijdens de begrotingsronde was er geen enkele partij die dit niet op een of andere manier heeft aangebracht. We kunnen dit nagaan in het begrotingsverslag.

De heer Francis Vermeiren : Waarom doen we het dan niet ? Ik vraag me af waarom de heer Tobback dit in Wemmel moet opmerken, terwijl we het hier zelf reeds allemaal hebben gezegd. Uiteindelijk zou hij nog gelijk hebben als hij beweert dat we een schepencollege zijn waar niet wordt gedaan wat moet worden gedaan.

Minister Leo Peeters : Ik wil alleen maar zeggen dat dit een terechte opmerking was die door alle fracties in de begrotingsbesprekingen werd gemaakt.

De interpellant heeft gealludeerd op het indexeringsmechanisme dat bij het programmadecreet van 6 juli 1994 werd ingevoerd. In het kader van de globale inspanning die van de overheid werd gevraagd, hebben we altijd gezegd dat de lokale besturen een belangrijke partner zijn om onze Europese verplichtingen te kunnen vervullen. De lokale besturen hebben hierin een belangrijke inspanning geleverd.

Ik wil terloops nog opmerken dat het Gemeentefonds decreetaal is geregeld. De meeste collega's zullen weten waarover het gaat omdat ze het zelf in dit parlement hebben goedgekeurd. De indexering van het Gemeentefonds is gunstiger dan alle andere investeringsfondsen of -toelagen. Het Gemeentefonds kent een belangrijkere groei dan de andere fondsen of mechanismen. Het is een andere indexaanpassing.

De heer Vermeiren vroeg zich af of het programmadecreet van 6 juli 1994 dan niet moet worden gewijzigd. Ik denk dat deze discussie mogelijk moet zijn. Men kan dit echter pas doen tijdens een begrotingsronde.

– *De heer Herman De Loor treedt als voorzitter op.*

De voorzitter : De heer Vermeiren heeft het woord.

De heer Francis Vermeiren : Ik ben verheugd om mevrouw Dua hier te zien. Zij is een vertegenwoordiger van de partij die de grootste dupe is van het niet-uitvoeren van het Sint-Michielsakkoord. Jammer genoeg heeft ze de repliek van de minister niet gehoord.

In 1993 zijn er, op basis van het Sint-Michielsakkoord, bepaalde coalities gevormd. De beslissingen die men niet wenste door te voeren, zijn ten eeuwigden dage in de koelkast gestopt. Dit is een vreemde manier van politiek voeren. De meerderheidspartijen maken een regeringsakkoord, leggen een regeringsverklaring af, vragen het vertrouwen aan het parlement, maar voeren het akkoord niet uit. Later antwoordt men dan aan een interpellant : 'Het parlement moet kunnen werken. Iedere fractie moet aandringen bij de anderen. Wij zijn de goede cowboys, maar de slechte indianen zitten in de federale regering. Neem jullie beste pistool en

jullie mooiste paard en galoppeer naar het gebouw hiernaast, om er daar op aan te dringen werk te maken van het regeerakkoord.'

Dit heb ik gisteren aangeklaagd. Onze politiek bestaat erin om de anderen te taquineren. De minister zegt niet wat hijzelf of de regering zal doen, of hoe men de regeerakkoorden die aan de basis lagen van de huidige coalities, zal uitvoeren. Wij zijn allemaal brave zieltjes. We moeten bij de federale regering aankloppen en er op onze blote knieën smeken om de beslissingen uit te voeren. Wat er in 1993 gezegd is, moeten we maar vergeten.

Dit is geen verwijt aan de minister. Het is een nefaste manier van politiek bedrijven. Ik sprak daar net over de grote leider van de SP. Ik heb voor hem echter nog meer respect dan voor de andere grote leider van de federale regering. Hij heeft alle troeven in handen, en behandelt ons als puppets on a string. Hij sluit het ene akkoord na het andere, waarvoor sommigen hem weinig fraaie bijnamen geven. Deze akkoorden hebben echter geen inhoud en worden nooit uitgevoerd. Wij worden gedegradeerd tot marionetten die een bijrolletje spelen. Een dergelijke politiek is uiterst nefast. We kunnen ons daar niet mee verzoenen, en zullen dit blijven aanklagen.

De heer Van der Poorten heeft vorige week een interpellatie gehouden over het SIF. We wachten op de analyse. We moeten deze evolutie van dichtbij volgen.

In verband met de personeelsformatie verwijst u naar de krachtlijnen van minister Kelchtermans. Zijn krachtlijnen waren een slechte doping. Als men krachtlijnen uittekent en vijf jaar later nog nergens staat, dan is dat geen doping, maar een aspirientje. Men moddert al vijf jaar aan. 40 of 50 percent van de gemeenten staat nog bijna nergens. De administratie heeft enorm veel moeilijkheden om de krachtlijnen te doen toepassen. Een grote fout is dat men een doctrine opstelt die voor alle gemeenten geldt, maar niet alles geldt in dezelfde mate voor alle gemeenten. Elke stad of gemeente heeft andere problemen op te lossen. Als men steeds afwijkt van de gemeentelijke autonomie om de krachtlijnen te volgen, dan is er geen goed bestuur mogelijk.

Inzake het Gemeentefonds wil ik herhalen dat we er moeten aan beginnen. Het parlement zegt dat we het moeten moderniseren, want het is iets dat evolueert. De heer Galle is ermee begonnen en de heer Pede heeft het afgewerkt. Is gebleken dat het

Vermeiren

Investeringsfondsen en andere gemeentefondsen functioneren ? Niettegenstaande vooraanstaande mensen in ons land zeggen dat we er iets aan moeten doen, vordert het niet zoals het moet.

Ik vraag me af waarom dat gebeurt. Ik vrees dat bepaalde mensen het gewoon niet willen. Als je alles in een grote zak steekt en verdeelt, dan valt er op sommige plaatsen minder van de tafel dan op andere. Daarom hebben we die inventaris nodig. Ik hoop dat er na de vele interpellaties nu eindelijk werk van wordt gemaakt en dat wij niet enkel de stok achter de deur moeten zijn.

De voorzitter : Mevrouw Dua heeft het woord.

Mevrouw Vera Dua : Mijnheer de voorzitter, tot mijn spijt heb ik het begin van de discussie gemist. Omdat de heer Vermeiren mij expliciet heeft vermeld wil ik toch even repliceren.

Het gaat over de discussie omtrent de regionalisering van de gemeente- en provinciewet. Uit de repliek van de heer Vermeiren heb ik begrepen dat de minister niet van plan is daarbij het initiatief te nemen. Ik zal met grote aandacht de handelingen lezen.

Mijnheer Vermeiren, wij hebben in deze aangelegenheid ook een verantwoordelijkheid. Ik neem die dan ook voor een stuk op mij.

De heer Francis Vermeiren : Als iemand in een huwelijk ontrouw is, dan ligt de verantwoordelijkheid daarvoor ook altijd een beetje bij de andere partij.

Mevrouw Vera Dua : Dat lijkt me een gevaarlijke vergelijking, mijnheer Vermeiren. (*Gelach*)

Ik wil erop wijzen dat een aantal parlementsleden ook gemeenschapssenatoren zijn. Zij kunnen iets ondernemen. Het is mijn bedoeling om met de gemeenschapssenatoren een voorstel van resolutie in te dienen in de Senaat, waarin wordt aangedrongen op de uitvoering van het Sint-Michielsakkoord. Federaal zit een en ander strop en men vermijdt elke discussie erover, waarschijnlijk omdat de Franstaligen geen zin hebben om erin te stappen. Er is echter een akkoord, maar ik weet niet wie de remmende factor is.

Via het statuut van de gemeenschapssenatoren kunnen we de discussie versnellen en proberen de

meerderheidspartijen te dwingen tot het uitvoeren van een akkoord. Men kan daar niet omheen.

Met redenen omklede motie

De voorzitter : Door de heren Vermeiren, Demeulenaere, Van Der Poorten, Van Vaerenbergh en De Loor werd tot besluit van deze interpellatie een met redenen omklede motie ingediend. Ze zal worden gedrukt en rondgedeeld.

Het parlement zal zich daarover tijdens een volgende plenaire vergadering uitspreken.

Het incident is gesloten.

Interpellatie van de heer Etienne Van Vaerenbergh tot de heer Leo Peeters, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Stedelijk Beleid en Huisvesting, over de noodzaak om de beperking van de jaarlijkse indexering van het Gemeentefonds te behouden nu de Vlaamse begroting geen tekort meer vertoont

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Van Vaerenbergh tot de heer Peeters, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Stedelijk Beleid en Huisvesting, over de noodzaak om de beperking van de jaarlijkse indexering van het Gemeentefonds te behouden nu de Vlaamse begroting geen tekort meer vertoont.

De heer Van Vaerenbergh heeft het woord.

De heer Etienne Van Vaerenbergh : Mijnheer de minister, in feite werd de vraag hier al aangeraakt in de vorige interpellatie en hebt u al een stuk van het antwoord gegeven. Ik kan dus bondig zijn.

De lokale besturen waren we in 1990 heel gelukkig toen de omvang van het Gemeentefonds bij decreet werd vastgelegd. Vroeger was dat niet het geval en stond het de minister vrij om de hoogte ervan te bepalen. Ik herinner me nog dat de minister van Binnenlandse Aangelegenheden toen zei dat de gemeenten eindelijk de waarborg hadden dat ze altijd een minimumbedrag zouden krijgen, en dat dat bedrag jaarlijks sterker zou stijgen dan het normale indexcijfer van de consumptieprijsen.

Het was toen de bedoeling de lokale besturen een zekerheid van inkomsten te bieden. Het Gemeentefonds levert op dit ogenblik ongeveer een vijfde

Van Vaerenbergh

van hun inkomsten. Het was dus een goede maatregel. Bij de begrotingsbespreking van 1994 vond men dat de inspanning voor de Maastrichtnorm ook door de lokale besturen moest worden geleverd. Men roomde de indexering af tot 75 percent.

Sinds 1997 zijn de begrotingen weer sluitend en zijn er zelfs overschotten. Is het dan nog nodig dat de beperking blijft bestaan? Moet er geen inhaaloperatie plaatsvinden? Als er tekorten zijn moet men de broekriem aanhalen. Die inspanning werd geleverd. Nu is er rijkdom. Moet dan wat in het verleden werd ontnomen niet worden teruggegeven?

Ik herinner me de argumentatie van de toenmalige minister van Binnenlandse Aangelegenheden bij de oprichting van het Gemeentefonds. Die luidde dat we door een indexering die hoger ligt dan de normale, zouden trachten het in het verleden gefixeerde in de loop der jaren in te halen. De inhaalbeweging zou door de indexering gebeuren. Vandaar de vraag die ik u wilde stellen en die u eigenlijk al gedeeltelijk hebt beantwoord. U hebt gezegd dat de discussie opnieuw mag beginnen. Wat mij betreft, mag die discussie nu onmiddellijk worden aangegaan. Ongeacht het antwoord dat u me zult geven, zal ik proberen de discussie extra te activeren aan de hand van een met redenen omklede motie in die zin. Dit is eigenlijk ook een richtlijn indien de regering dit principe aanvaardt tijdens de komende begrotingsbesprekingen.

De voorzitter : De heer Van der Poorten heeft het woord.

De heer Mark Van der Poorten : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik wens me hierbij aan te sluiten. Ik doe dit wel met enige schroom, want de begroting is nog maar nauwelijks in evenwicht en iedereen begint van op zijn eigen terrein te vragen om voor elk niveau en voor elk beleidsdomein iets bij te krijgen. Anderzijds lijkt de vraag van de heer Van Vaerenbergh me zeer terecht, zeker omdat een toevloed van taken aan de gemeenten wordt opgedragen. De gemeenten waren dan ook genoodzaakt om meer gekwalificeerd personeel aan te werven.

De VVSG heeft onlangs nog gewezen op het belang om verschillende subsidiemechanismen te groeperen. Er wordt gevraagd naar een algemene financieringsbron. Ik verwijs terzake naar mijn recente interpellatie over de werking van het SIF. Ik heb toen ook de vraag gesteld of we op termijn

de bestaande fondsen zullen moeten uitbreiden of een derde fonds zullen moeten creëren. Ik verwijs hierbij naar het pleidooi dat in het advies van het college van secretarissen-generaal over het CBO-rapport is uitgebracht. Daarin werd eveneens gepleit voor een groepering van diverse subsidiemechanismen. In dat verband wil ik me bij de interpellatie aansluiten. Maar de vraag mag geen eis worden. Ze is echter terecht gezien de taken en de noden van de gemeenten.

De voorzitter : De heer Van Vaerenbergh heeft het woord.

De heer Etienne Van Vaerenbergh : Deze vraag moet worden gesteld om de aandacht op dit probleem te vestigen. Als men de vraag op dit ogenblik stelt, anticipeert men. De regering zelf moet in eerste instantie antwoorden. We willen wel deelnemen aan de discussie met onder meer de minister van Financiën. Dat is geen must, maar indien mogelijk, willen we dat wel doen. Dat is immers belangrijk.

Het gemeentefonds heeft een egaliserende fiscale functie voor alle inwoners in de gemeenten: rijke gemeenten krijgen minder, en arme gemeenten meer. Ik herinner me dat de minister bij de goedkeuring zei dat Antwerpen dankzij dit gemeentefonds in 2018 uit zijn financiële moeilijkheden zou raken. Ook dat was een element in de discussie.

De voorzitter : De heer Van der Poorten heeft het woord.

De heer Mark Van der Poorten : Mijnheer Van Vaerenbergh, ik beaam wat u zegt. Ik wil er wel aan herinneren dat men vroeger al heeft gevraagd om ook de impact van het gemeentefonds te evalueren. Men moet nagaan in welke mate het zou kunnen samengaan met een herordering van de diverse financieringsstromen naar de gemeenten. Er is daarover onlangs in een VVSG-brochure een heel goed profiel verschenen. De subsidiestromen werden in een lijst opgenomen. Daaruit bleek dat het heel moeilijk was om te achterhalen naar welke gemeenten al die middelen vloeien. Ook dat moet worden geëvalueerd.

De voorzitter : Ik wil me aansluiten bij de vraag van de heer Van Vaerenbergh. Zowel de federale als de gewestregering vragen de gemeenten steeds meer om dat aan financiële inspanningen te koppelen. Het gemeentefonds is inderdaad een herverdelend instrument voor de gemeenten. Ik dring er dus op aan dat men indien mogelijk aan de vraag van de heer Van Vaerenbergh tegemoetkomt.

Voorzitter

Minister Peeters heeft het woord.

Minister Leo Peeters : Mijnheer de voorzitter, collega's, ik zal kort antwoorden. Er is immers al gedeeltelijk geantwoord naar aanleiding van de interpellatie van de heer Vermeiren. Ik vraag me af of het niet logischer was geweest om beide zaken samen te behandelen.

De situering van de heer Van der Poorten is juist. Hij heeft gelijk als hij het over schroom heeft. Men heeft hard gewerkt aan een begroting in evenwicht, maar zodra men vaststelt dat er overschotten zijn, dagen de vragende partijen uit alle hoeken op. Zoals de heer Van der Poorten zei, moet men met de nodige schroom handelen.

Het gemeentefonds is decretaal geregeld. Zijn stijgingspercentage is hoger dan de indexeringen van de andere fondsen. Dat is niet onbelangrijk. Uit de nota van de VVSG blijkt dat er op vier jaar tijd een groei van 10,69 percent is. Er is dus een belangrijke verhoging die ieder jaar opnieuw kan worden toegepast.

Ik heb de 75 percent die door het programmadecreet werd ingevoerd, reeds gesitueerd. De discussie erover kan wel op gang worden gebracht.

De heer Van der Poorten zei dat we dit alles moeten bekijken in het licht van de algemene evolutie van de financiële middelen waarover de gemeentebesturen kunnen beschikken. Ik meen dat de heer De Loor het met dit standpunt eens is.

Deze problematiek is natuurlijk ook verbonden met de discussie over het pact met de gemeenten. We hebben afgesproken om tegen de zomer contacten te leggen met de verschillende gemeenten. Het is onze bedoeling om het pact met de gemeenten in het najaar af te sluiten. Bij het maken van afspraken moeten we rekening houden met de verzuchtingen van de gemeentebesturen. Het is immers juist dat steeds meer taken worden gegeven aan de lokale besturen. We proberen de discussie over al deze aspecten te voeren tijdens de besprekingen over het pact met de gemeenten.

Door de besprekingen moeten we ook zicht krijgen op de andere financiële stromen die bestaan.

Het herverdelend effect van het Gemeentefonds is erg belangrijk. Dit moet steeds meer worden benadrukt. Er is immers een groeiende ongelijkheid tussen rijke en arme gemeenten. Daarover wordt steeds meer gepraat. Het bestaan van een Gemeentefonds dat herverdelend kan optreden, is erg belangrijk. De solidariteit wordt erdoor in de praktijk omgezet. We zullen hier ongetwijfeld nog op terugkomen.

De voorzitter : De heer Van Vaerenbergh heeft het woord.

De heer Etienne Van Vaerenbergh : Mijnheer de voorzitter, eigenlijk heeft de toenmalige minister van Binnenlandse Aangelegenheden toen verklaard een commissie te zullen oprichten om dit te evalueren. Maar waarschijnlijk is die evaluatie, omwille van de verkiezingen, er uiteindelijk nooit gekomen. Hij had toen trouwens de oprichting van twee commissies aangekondigd.

Ik wens mij dan ook aan te sluiten bij de suggestie van de heer Van der Poorten om er goed op toe te zien hoe dit alles evolueert, vooral omdat de situatie met het Sociaal Impulsfonds en dergelijke meer sindsdien grondig is gewijzigd. Dit zal ons toelaten in een volgende zittingsperiode over de gelijke rapporten te beschikken om de zaken grondig en in hun totaliteit te kunnen aanpakken.

Met redenen omklede motie

De voorzitter : Door de heren Van Vaerenbergh, De Loor en Van der Poorten werd tot besluit van deze interpellatie een met redenen omklede motie ingediend. Ze zal worden gedrukt en rondgedeeld.

Het parlement zal zich daarover tijdens een volgende plenaire vergadering uitspreken.

Het incident is gesloten.

– *De vergadering wordt gesloten om 11.39 uur.*